

จดหมายข่าว

พลังใบ

ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

DOA
TOGETHER
Hearing for Changing, Acting for Moving forward

2

รายงาน

- บัญชีภาพพิจิฟอาร์ บัญชีเพิ่มการเจริญเติบโตของพืช

8

ฉีกซอง

- เปิดเส้นทางด่านตรวจพืชนครพนม-มุกดาหาร

16

จากโต๊ะบอกร

- ขอเชิญเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าวเข้าร่วมการตรวจรับรองมาตรฐานป้องกันการใช้แรงงานลิง ในการเก็บเกี่ยวมะพร้าวเพื่อการส่งออก

ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ ปุ๋ยเพิ่มการเจริญเติบโต ของพืช

ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ หรือ ปุ๋ยชีวภาพแบคทีเรียส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช เป็นปุ๋ยชีวภาพที่ประกอบด้วยแบคทีเรียที่อาศัยอยู่บริเวณรากพืช ทั้งบริเวณดินรอบ ๆ ราก ผิวยาง ภายในราก ต้นและใบพืช

เริ่มศึกษาวิจัยใช้ปุ๋ยชีวภาพ พีจีพีอาร์ในข้าวโพดหวาน

ดร.กัลยกร โปรงจันทิก นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานวิจัยจุลินทรีย์ดิน กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร อธิบายว่า พีจีพีอาร์ (PGPR : Plant Growth Promoting Rhizobacteria) เป็นแบคทีเรียกลุ่มใหญ่ ที่นิยมใช้ในการผลิตปุ๋ยชีวภาพ แบคทีเรียกลุ่มนี้สามารถตรึงไนโตรเจน ผลิตสารคล้ายฮอร์โมนพืช ละลายฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม และผลิตสารที่ช่วยละลายธาตุเหล็กเข้าสู่เซลล์ของพืช

ปัจจุบันนักวิจัยมีความสนใจศึกษาประโยชน์ของแบคทีเรียที่อาศัยอยู่บริเวณรอบ ๆ รากพืชกันมากขึ้น เนื่องจากพบว่าแบคทีเรียกลุ่มนี้มีศักยภาพในการนำมาผลิตเป็นปุ๋ยชีวภาพได้

ประโยชน์ที่สำคัญของแบคทีเรียกลุ่มนี้ คือ การตรึงไนโตรเจน ผลิตสารคล้ายฮอร์โมนพืชที่ช่วยให้รากมีพื้นที่ผิวมากขึ้น มีผลช่วยให้พืชดูดน้ำและธาตุอาหารได้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม จึงนำมาพัฒนาเป็นปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์

ดร.กัลยกร กล่าวว่า ปัจจุบันเกษตรกรที่ปลูกข้าวโพดหวาน ประสบกับปัญหาผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เพราะปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย สารเคมี ป้องกันกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช มีราคาสูงขึ้น ประกอบกับปัญหาผลผลิตที่ไม่ได้มาตรฐาน ทำให้กำไรที่ได้จากการปลูกข้าวโพดหวานของเกษตรกรลดลง เกษตรกรจึงเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ปัญหาดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตข้าวโพดหวานในประเทศมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง

การใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ที่ช่วยเพิ่มผลผลิต และสามารถลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดหวานและพืชชนิดอื่น ๆ ได้

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ต่อการเจริญเติบโต และเพิ่มผลผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ไฮ-บริดจ์ 3 โดยเลือกพื้นที่ทำการศึกษาวิจัย 2 แห่ง คือ ศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี (ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรลพบุรี เดิม) และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์

ดร.กัลยกร โปรงจันทิก
นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

เริ่มทำการศึกษาวิจัยในช่วงแรกปี 2554–2558 และช่วงที่ 2 ระหว่างปี 2559–2564 การศึกษาวิจัยเริ่มต้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาเกษตรนครสวรรค์ และศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี เหตุที่เลือกพื้นที่ศึกษาวิจัย 2 ศูนย์ฯ ดังกล่าว เนื่องจากทั้งสองพื้นที่มีการเพาะปลูกข้าวโพดจำนวนมาก

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ (ศวพ. นครสวรรค์) เป็นตัวแทนพื้นที่ ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี เป็นตัวแทนพื้นที่ ที่ดินมีความอุดมสมบูรณ์สูง เนื้อดินเป็นดินร่วนปนเหนียว

“ดังนั้น เราจึงใช้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ และศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรี เป็นพื้นที่ในการทดสอบปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน ในการผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ไฮ-บริดจ์ 3 เพียงอย่างเดียว”

ทดสอบการใช้ปุ๋ยฟิซีฟิอาร์-วัน ร่วมกับปุ๋ยเคมี

การศึกษาวิจัยการใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน ร่วมกับปุ๋ยเคมี ในแปลงทดลองศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืชลพบุรีและศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครสวรรค์ ระหว่างปี 2559–2564 มีการใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน สองแบบ คือ ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน แบบที่ 1 (สูตรดั้งเดิม) และปุ๋ยชีวภาพ ฟิซีฟิอาร์-วัน แบบที่ 2 (สูตรใหม่) ร่วมกับปุ๋ยเคมี 5 กรรมวิธี ดังนี้

กรรมวิธีที่ 1 ใส่ปุ๋ยเคมี 20-5-10 / 30-10-5 กิโลกรัม N-P₂O₅-K₂O ต่อไร่ (อัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน)

กรรมวิธีที่ 2 ใส่ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน แบบที่ 1 ร่วมกับปุ๋ยเคมี 20-5-10 / 30-10-5 กิโลกรัม N-P₂O₅-K₂O ต่อไร่

กรรมวิธีที่ 3 ใส่ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน แบบที่ 2 ร่วมกับปุ๋ยเคมี 20-5-10 / 30-10-5 กิโลกรัม N-P₂O₅-K₂O ต่อไร่

กรรมวิธีที่ 4 ใส่ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน แบบที่ 1 ร่วมกับปุ๋ยเคมี 15-3.75-7.5 / 22.5-7.5-3.75 กิโลกรัม N-P₂O₅-K₂O ต่อไร่ (75% อัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน)

กรรมวิธีที่ 5 ใส่ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน แบบที่ 2 ร่วมกับปุ๋ยเคมี 15-3.75-7.5 / 22.-7.5-3.75 กิโลกรัม N-P₂O₅-K₂O ต่อไร่ (75% อัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน)

ดร.กัลยกร อธิบายเพิ่มเติมว่าปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน แบบที่ 1 เป็นสูตรดั้งเดิมแยกเชื้อจากรากหญ้าแฝก แบบที่ 2 สูตรใหม่ แยกเชื้อจากรากข้าวโพดหวานพันธุ์ ไฮ-บริกซ์ 3 อยู่ระหว่างการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ในแปลงทดลองศูนย์วิจัยและพัฒนาเมล็ดพันธุ์พืช ลพบุรี พบว่า การใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน ทั้งสองแบบ ร่วมกับปุ๋ยเคมีอัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน หรือ 75% ของอัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน ให้ผลการทดลองใกล้เคียงกันทั้ง 6 ปี แต่การใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน ร่วมกับปุ๋ยเคมี 75% ของอัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน สามารถช่วยประหยัดต้นทุนการผลิตได้มากกว่าในส่วนของการลดการใช้ปุ๋ยเคมีจากอัตราแนะนำลงมา 25%

ส่วนผลการทดลองที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรนครสวรรค์ พบว่า ทั้ง 5 กรรมวิธี มีผลการทดลองไปในทิศทางเดียวกัน คือ กรรมวิธีที่ 2 ใส่ปุ๋ยชีวภาพ ฟิซีฟิอาร์-วัน แบบที่ 1 ร่วมกับปุ๋ยเคมี 30-10-5 กิโลกรัมต่อไร่ (อัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดิน) พบว่า ข้าวโพดหวาน พันธุ์ไฮ-บริกซ์ 3 มีน้ำหนักฝักสดรวมเปลือก และน้ำหนัก ฝักสดเปลือกสูงที่สุด คือ 1,800-3,037 และ 1,267- 2,146 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่าการใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน ทั้งสองแบบ ทำให้ผลผลิตข้าวโพดหวานพันธุ์ไฮ-บริกซ์ 3 ของทั้งสองแปลงทดลอง มีความหวานได้มาตรฐาน ตามมาตรฐาน มกษ. 1512-2554 (8-18 °brix) และยังช่วยเพิ่มปริมาณแบคทีเรียทั้งสามสกุลที่อยู่ใน ปุ๋ยชีวภาพทั้งสองแบบ ซึ่งแบคทีเรียทั้งสามสกุลมี ประสิทธิภาพในการตรึงไนโตรเจน ซึ่งให้เห็นว่าการ ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์สามารถช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมี ไนโตรเจนลงได้ และยังช่วยเพิ่มคุณภาพผลผลิตข้าวโพด ได้อีกด้วย และเพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนมากขึ้นจึงมีการ ศึกษาเพิ่มเติมในระยะยาวรวมทั้งการศึกษาเพิ่มเติมใน ข้าวโพดหวานสายพันธุ์อื่นด้วย ดร.กัลยกร กล่าว

ศึกษาวิจัยการใช้ปุ๋ยชีวภาพ ฟิซีฟิอาร์ในพื้นที่ สวพ. 1-8

ดร.กัลยกร บอกว่า กลุ่มงานวิจัยจุลินทรีย์ดิน ยังได้ทำการศึกษาวินิจฉัยการใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ ทั้ง 3 ชนิด คือ ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู และปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี ในพื้นที่ สวพ. 1 – 6 ซึ่งพื้นที่ เพาะปลูกหลักส่วนใหญ่จะเป็นพืชไร่หรือพืชล้มลุก เช่น ข้าว ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง พืชผัก พืชสมุนไพร จึงสามารถทำการศึกษาวินิจฉัยการใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ ทั้ง 3 ชนิดได้ ส่วนในพื้นที่ สวพ. 7-8 ซึ่งเป็นพื้นที่ ภาคใต้นั้น เกษตรกรมีการเพาะปลูก พืชไร่และทำนายน้อยจึงศึกษา เฉพาะปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-วัน สำหรับข้าวโพด พืชผักและ พืชสมุนไพร และศึกษาการใช้ ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู สำหรับ ผลิตข้าว เท่านั้น

ความแตกต่างของปุ๋ยชีวภาพ พีจีพีอาร์ทั้ง 3 ชนิด

ดร.กัลยกร อธิบายว่า ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-วัน ประกอบด้วยแบคทีเรีย 3 สกุล แยกมาจากรากหญ้าแฝก และข้าวโพด เหมาะสำหรับข้าวโพด ข้าวฟ่าง พืชผัก พืชสมุนไพร ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทู ประกอบด้วยแบคทีเรีย 2 สกุล แยกมาจากรากข้าวหอมมะลิ 105 เหมาะสำหรับข้าวทุกสายพันธุ์ ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-ทรี ประกอบด้วยแบคทีเรีย 2 สกุล แยกมาจากรากอ้อยสายพันธุ์บราซิล เหมาะสำหรับอ้อย มันสำปะหลังและสับปะรด

ดร.กัลยกร บอกว่า การที่กลุ่มงานวิจัยจุลินทรีย์ดิน ทำการศึกษาวิจัย การใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ ร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อช่วยให้เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมีลง เท่ากับเป็นการลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร รวมถึงการแนะนำให้เกษตรกรรู้จักการใช้ปุ๋ยเคมีในอัตราแนะนำตามค่าวิเคราะห์ดินที่เหมาะสมกับการปลูกพืชแต่ละชนิด

การใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ ให้ประโยชน์แก่เกษตรกร ดังนี้

1. ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างน้อย 25% เท่ากับเป็นการลดต้นทุนการผลิตลง
2. ช่วยเพิ่มผลผลิตอย่างน้อย 10% เท่ากับเป็นการเพิ่มรายได้ให้เกษตรกร

วิธีการใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์ ให้ตรงกับพืช

การใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-วัน

1. คลุกเมล็ดก่อนปลูก ใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-วัน จำนวน 1 ถุง (500 กรัม) ผสมน้ำให้ข้นแล้วนำเมล็ดข้าวโพด 3-4 กิโลกรัม หรือเมล็ดข้าวฟ่าง 2-3 กิโลกรัม คลุกเคล้าจนเนื้อปุ๋ยเคลือบติดเมล็ด แล้วนำไปปลูกทันที

2. รองก้นหลุมก่อนปลูก ใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-วัน จำนวน 1 ถุง (500 กรัม) ละลายน้ำสะอาด 20 ลิตร ราดกองปุ๋ยที่หมักสมบูรณ์แล้วประมาณ 250 กิโลกรัม ปรับความชื้นในกองปุ๋ยหมักให้ได้ประมาณ 50-60% โดยน้ำหนัก คลุกเคล้าให้เข้ากัน บ่มไว้ 1 สัปดาห์ ใช้รองก้นหลุมก่อนปลูก อัตรา 250 กิโลกรัมต่อไร่

แปลงกะหล่ำดอก ที่ใช้ปุ๋ยชีวภาพพีจีพีอาร์-วัน ร่วมกับปุ๋ยหมักเดิมอากาศ จ.อุบลราชธานี

การใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู

1. คลุกเมล็ดก่อนปลูก ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู จำนวน 1 ถุง (500 กรัม) ใส่ในน้ำสะอาดผสมให้ขึ้นเหนียว ใส่เมล็ดพันธุ์ข้าวประมาณ 10-15 กิโลกรัม คลุกเคล้าจนเนื้อปุ๋ยเป็นสีดำเคลือบติดผิวเปลือกเมล็ดแล้วจึงนำไปปลูก

2. ใช้ร่วมกับปุ๋ยหมัก นำปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทู จำนวน 1 ถุง (500 กรัม) ผสมกับปุ๋ยหมักประมาณ 250 กิโลกรัม หว่านลงไปในการแปลงปลูกข้าว อัตรา 250 กิโลกรัมต่อไร่

การใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี ในอ้อย

1. พ่นลงบนท่อนพันธุ์ ใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี ละลายกับน้ำสะอาดในอัตราส่วนปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี 1 กิโลกรัม (2 ถุง) ต่อ น้ำ 100 ลิตร ฉีดพ่นเป็นฝอยลงบนท่อนพันธุ์อ้อยให้ทั่วนำไปปลูกแล้วกลบทับด้วยดินทันที

2. ใช้ร่วมกับปุ๋ยหมัก นำปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี จำนวน 1 ถุง (500 กรัม) ผสมกับปุ๋ยหมัก 250 กิโลกรัม หว่านลงในแปลงอ้อยก่อนปลูก อัตรา 250 กิโลกรัมต่อไร่

การใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี ในมันสำปะหลัง

1. แช่ท่อนพันธุ์ โดยใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี ละลายกับน้ำสะอาด อัตราส่วน 1:20 หรือปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี 1 กิโลกรัม (2 ถุง) ต่อ น้ำ 20 ลิตร นำท่อนพันธุ์มันสำปะหลังลงไปแช่ 5-30 นาที แล้วนำไปปลูกทันที

2. ใช้ร่วมกับปุ๋ยหมัก นำปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี 1 ถุง (500 กรัม) ผสมกับปุ๋ยหมัก 250 กิโลกรัม หว่านลงในแปลงมันสำปะหลังก่อนปลูก อัตรา 250 กิโลกรัมต่อไร่

แปลงมันสำปะหลัง จ.ขอนแก่น ที่มีการใช้ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์-ทรี

.....
เกษตรกรที่สนใจ สามารถสอบถามรายละเอียดผลิตภัณฑ์ปุ๋ยชีวภาพฟิซีฟิอาร์ ประโยชน์และวิธีการใช้ ได้ที่ ศวพ.ลำปาง สวพ.2 จ.พิษณุโลก ศวพ.กาฬสินธุ์ สวพ.4 อุบลราชธานี สวพ.5 จ.ชัยนาท ศวพ.ระยอง ศปผ.ขอนแก่น และกลุ่มงานวิจัยจุลินทรีย์ดิน กลุ่มวิจัยปฐพีวิทยา กองวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิตทางการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ในบริเวณมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน กรุงเทพมหานคร โทร. 0 2579 7522
.....

ฉีกซอง

อังกฤษ สุวรรณภูมิ

เปิดเส้นทาง ด้านตรวจพืช นครพนม-มุกดาหาร

ช่วงต้นเดือนกุมภาพันธ์ที่ผ่านมา มีโอกาสเดินทางด้วยรถยนต์กับเส้นทางสายใหม่สำหรับผู้เขียน เป้าหมายคือด่านตรวจพืชนครพนมและด่านตรวจพืชมุกดาหาร เส้นทางใหม่ดังกล่าว คือ ทางหมายเลข 12 ในช่วงอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น ไปยังจังหวัดมุกดาหาร โดยเป็นเส้นทางที่ถูกวางไว้ให้เป็นเส้นทางระเบียงเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก หรือ East-West Corridor : เชื่อมระหว่างเมืองเมาะลำเล็ง ของเมียนมาร์ และเมืองดานัง ของเวียดนาม รวมระยะทั้งสิ้น 793.391 กิโลเมตร สำหรับการเดินทางครั้งนี้ มีโอกาสใช้เส้นทางสายนี้ราว 151 กิโลเมตร นับว่าไม่มากแต่สร้างความประทับใจได้ไม่น้อย ก่อนที่จะผ่านประตูด่านพรมแดนของไทยไปยัง สปป.ลาว การกิจในการเดินทางในครั้งนี้ นอกจากจะเกี่ยวข้องกับการวิจัยที่รับผิดชอบแล้ว ยังนับว่าเป็นโอกาสอันดีที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้รูปแบบการปฏิบัติงานของด่านพรมแดน ประตูการค้าที่หลายฝ่ายมองว่ายังไปต่อได้อีก

“ฉีกซอง” ฉบับเดือนที่ 3 ของปี 2566 จึงขอนำผู้อ่านไปติดตามการนำเข้า-ส่งออกสินค้าผ่านด่านตรวจพืชพี่น้อง นครพนม-มุกดาหาร โปรดติดตาม

นลิใบ 8

ฉบับที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2566

เดิมกรมทางหลวงได้กำหนดทางหลวงหมายเลข 12 เฉพาะในช่วงตาก-ขอนแก่นเท่านั้น และกำหนดกิโลเมตรที่ 0 ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองตาก และมีระยะทางรวมในตอนนั้นประมาณ 460 กิโลเมตร ต่อมากรมทางหลวงได้ประกาศให้เส้นทางสายแม่สอด-มุกดาหารเป็นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ตลอดทั้งสาย โดยเริ่มเปลี่ยนแปลงมาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ซึ่งได้เปลี่ยนหมายเลขของถนนสายอื่น ๆ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 105 เฉพาะในช่วงแม่สอด-ตาก (เดิมเป็นทางหลวงสายตาก-แม่สอด-แม่สะเรียง), ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 209 ตลอดทั้งสาย, ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 213 เฉพาะในช่วงยางตลาด-สมเด็จ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2042 ตลอดทั้งสาย เพื่อให้สอดคล้องกับเส้นทางยุทธศาสตร์สายเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก เต็มทั้งโครงการ โดยให้กิโลเมตรที่ 0 ตั้งอยู่ในอำเภอแม่สอดแทน และจากเดิมที่กรมทางหลวงได้กำหนดให้ถนนวงแหวนรอบเมืองพิษณุโลก และทางเลี้ยวเมืองสุโขทัยเป็นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 ด้วย แต่ปัจจุบันได้กำหนดให้ถนนวงแหวนรอบเมืองพิษณุโลกเป็นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 126 และทางเลี้ยวเมืองสุโขทัยเป็นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 125

ถนนหมายเลข 12

จากข้อมูลของกรมทางหลวง ระบุว่าทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 12 สายกลางสะพานมิตรภาพที่แม่สอด (เขตแดนไทย/พม่า) – มุกดาหาร (เขตแดนไทย/ลาว) เป็นทางหลวงแผ่นดินสายรองประธานที่เป็นเส้นทางคมนาคมสำคัญที่เชื่อมระหว่างภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย เส้นทางเริ่มต้นที่สะพานมิตรภาพไทย-พม่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และสิ้นสุดที่อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร มีระยะทางตลอดทั้งสายรวม 793.391 กิโลเมตร ได้รับการวางตำแหน่งให้เป็นหนึ่งในถนนสายเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก ที่เชื่อมระหว่างเมืองแม่ะลำเลิง เมียนมาร์ และเมืองดานัง เวียดนาม นอกจากนี้เส้นทางหลวงแผ่นดินสายนี้ยังถือเป็นทางหลวงสายเอเชีย ได้แก่ ทางหลวงเอเชียสาย 1 ทางหลวงเอเชียสาย 13 และทางหลวงเอเชียสาย 16 อีกด้วย

เส้นทางที่ผู้เขียนใช้เดินทางในครั้งนี้ เป็นช่วงทางหลวงหมายเลข 12 แนวใหม่ สาย กาฬสินธุ์ - บรรจบทางหลวงหมายเลข 12 (บ้านนาไคร้) - อำเภอคำชะอี จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม ขนส่งตามแนวตะวันออกและตะวันตกกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งแนวเส้นทางเดิมบางช่วงเป็นทางหลวงขนาด 2 ช่องจราจร และปริมาณการจราจรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับข้อจำกัดของสภาพพื้นที่และชุมชนในการขยายทางหลวงทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทาง กรมทางหลวงเล็งเห็นความสำคัญประเด็นดังกล่าว จึงดำเนินการศึกษาและออกแบบทางหลวงสายใหม่ระยะทางทั้งหมดประมาณ 115.6 กิโลเมตร เพื่อรองรับการเดินทางในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และมุกดาหาร ให้มีแนวทางที่เหมาะสมและเป็นการลดผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด โดยแบ่งโครงการก่อสร้างเป็น 5 ตอน ลักษณะโครงการเป็นทางหลวงแนวใหม่ เขตทางกว้าง 60 เมตร (ส่วนใหญ่) ก่อสร้างตามมาตรฐานชั้นทางพิเศษผิวจราจรแอสฟัลต์คอนกรีต (AC) ขนาด 4 ช่องจราจรไปกลับ กว้างช่องละ 3.5 เมตร ไหล่ทางด้านนอกกว้าง 2.5 เมตร ไหล่ทางด้านในกว้าง 1.5 เมตร แบ่งทิศทางการจราจรด้วยเกาะกลางแบบกดร่อง (Depressed Median) กว้าง 12.1 เมตร พร้อมทั้งติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวก และงานไฟฟ้าแสงสว่าง

ความคาดหวังต่อเส้นทางดังกล่าว คาดว่าจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการคมนาคมขนส่งให้มีความสะดวกปลอดภัย และมีความรวดเร็วในการเดินทาง สามารถย่นระยะทางจากจังหวัดกาฬสินธุ์ไปจังหวัดมุกดาหารกว่า 20 กิโลเมตร เพิ่มขีดความสามารถในการรองรับปริมาณการจราจรและการขนส่งที่เพิ่มขึ้น ช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิต การพัฒนาเศรษฐกิจแนวตะวันออก-ตะวันตก การพัฒนาด้านเศรษฐกิจในต่างจังหวัด และภาพรวมของประเทศในแขนงต่าง ๆ เช่น การเกษตร การบริการ การค้าระหว่างประเทศ การอุตสาหกรรม

จากการใช้เส้นทางจริง ในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่ามีโอกาสที่จะเป็นไปตามความคาดหวัง เนื่องจากรูปแบบของเส้นทางที่เป็นเส้นทางตรงต่อเนื่องระยะยาว ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะยังมีการใช้เส้นทางดังกล่าวในปริมาณไม่มาก วัตถุประสงค์ของผู้เขียนสามารถจราจรข้างทางและออกไปเก็บภาพกลางถนนได้อย่างปลอดภัย (พฤติกรรมนี้ไม่ควรเลียนแบบ หากเป็นถนนที่มีการจราจรปกติ) จุดหนึ่งที่น่าสนใจคือ ตลอดแนวเส้นทางตัดใหม่ช่วงดังกล่าว ยังไม่มีสถานีบริการน้ำมันมาตรฐานปรากฏให้เห็น ดังนั้น ต้องมั่นใจว่าน้ำมันมีพอและควรทำธุระส่วนตัวให้เรียบร้อยก่อนที่จะเข้าใช้ถนนเส้นดังกล่าว เพราะปัญหาเหล่านี้มาจากประสบการณ์จริงจากการเดินทางในครั้งนี้

ภารกิจด้านตรวจพืชคนรพม

ด่านตรวจพืชคนรพมเป็นด่านตรวจพืชลำดับแรกในการเดินทางครั้งนี้ โดยมีคุณจินตนา สุขขุนทด หัวหน้าด่านตรวจพืชคนรพม เป็นผู้ให้ข้อมูลและนำเยี่ยมชมภารกิจของด่าน นับว่าเป็นอีกด่านหนึ่งที่ค่อนข้างสมบูรณ์ในส่วนของอาคารสถานที่ เหลือแต่การใช้ประโยชน์ให้เต็มประสิทธิภาพ สถานที่ตั้งของด่านอยู่ห่างจากจุดตรวจราว 7 กิโลเมตร โดยลานตรวจสินค้าจะอยู่ใกล้กับสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 (นครพนม-คำม่วน) ซึ่งตั้งอยู่ที่ บ้านห้อม ถนนนครพนม - ท่าอุเทน ตำบลอาจสามารถ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เปิดใช้งานเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2554 ในฤดูที่มีการส่งออกทุเรียนเป็นจำนวนมาก การตรวจส่งออกของพนักงานเจ้าหน้าที่อาจต้องตรวจในลานตรวจสินค้าเอกชนที่อยู่ห่างออกไป ดังนั้น สถานที่ตรวจสินค้าหลัก คือ บริเวณลานตรวจใกล้สะพานดังกล่าว ส่วนท่าเทียบเรือการท่องเที่ยวของเทศบาลนครพนมส่วนใหญ่เป็นการผ่านเข้า-ออก ของผู้โดยสาร

นอกจากลานตรวจหลักดังกล่าวแล้ว ยังมีจุดผ่อนปรนที่ต้องกำกับดูแล จำนวน 4 จุด คือ จุดผ่อนปรนอำเภอบ้านแพง ระยะทางห่างจากที่ตั้งสำนักงานราว 92 กิโลเมตร จุดผ่อนปรนดังกล่าวตั้งอยู่ตรงข้ามกับแขวงบอลิคำไซ สปป.ลาว ส่วนจุดผ่อนปรนอีก 3 จุด ตั้งอยู่ตรงข้ามแขวนคำม่วน สปป.ลาว ได้แก่ จุดผ่อนปรนอำเภอท่าอุเทน ระยะทาง 30 กิโลเมตร จุดผ่อนปรนบ้านหนาดท่าอำเภอเมือง ระยะทาง 25 กิโลเมตร และจุดผ่อนปรนอำเภอธาตุพนม ระยะทาง 50 กิโลเมตร

ข้อมูลการนำเข้าสินค้าในปี 2565 รวมทั้งสิ้น 40,622.37 ตัน มูลค่ารวม 269 ล้านบาท สินค้าเกษตรที่นำเข้ามากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มันเส้น ไม้แปรรูป และแครอท โดยสินค้าที่นำเข้าส่วนใหญ่มาจาก สปป.ลาว นอกจากนี้มีการนำเข้าปุ๋ยจาก สปป.ลาว เป็นชนิดปุ๋ยเคมี สูตร 0-0-60 จาก สปป.ลาว ปริมาณ 306,562 ตัน มูลค่ารวม 1,555 ล้านบาท ในขณะที่การส่งออกได้ออกใบรับรองสุขอนามัยพืชจำนวน 8,229 ฉบับ ปริมาณราว 166,100 ตัน มูลค่ารวม 14,493 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2564 มีการออกใบรับรองสุขอนามัยพืช 34,187 ฉบับ ปริมาณการส่งออก 626,823 ตัน มูลค่ารวม 59,404 ล้านบาท ลดลงกว่าร้อยละ 76 โดยสินค้าเกษตรที่ส่งออกสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ทุเรียน มังคุด ลำไย หนาก และขนุน ประเทศปลายทาง ได้แก่ จีน เวียดนาม และ สปป.ลาว นอกจากนี้มีการส่งออกปุ๋ยเคมี 28 สูตร ปริมาณ 5,998 ตัน มูลค่ารวม 132 ล้านบาท ประเทศปลายทาง สปป.ลาว

การส่งออกในปี 2565 ลดลงอย่างมากเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เฉพาะประเทศคู่ค้าสำคัญอย่างจีนได้ประกาศมาตรการ ZERO Covid และตรวจสอบการปนเปื้อนสินค้าอาหารที่ส่งผ่านระบบห่วงโซ่ความเย็นอย่างเคร่งครัด ผู้ประกอบการขนส่งประสบปัญหาการติดที่หน้าด่านนำเข้าของจีน โดยเฉพาะด่านโหย่วอู้กว่านซึ่งเป็นด่านนำเข้าหลักของผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าทางด่านนครพนมไปจีน ซึ่งเป็นเส้นทาง R12 นครพนม-คำม่วน-เมืองวินห์-ฮานอย-หนานหนิง ระยะทางประมาณ 1,029 กิโลเมตร จากการขนส่งที่ล่าช้าส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผลไม้ ทำให้ปริมาณการส่งออกสินค้าผ่านด่านนครพนมมีจำนวนน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด สำหรับประเด็นการนำเข้าปุ๋ยผ่านด่านตรวจพืชนครพนมนั้น เนื่องจากฝั่ง สปป. ลาว มีโรงงานผลิตปุ๋ยโพแทสเซียมแหล่งใหญ่ จึงมีการสั่งนำเข้ามาใช้ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ส่วนการส่งออกปุ๋ยเป็นการนำไปใช้ในแหล่งปลูกพืชในพื้นที่ สปป.ลาว ซึ่งบางส่วนเป็นการลงทุนของคนไทย

จากแลนตรวจสินค้านำเข้า-ส่งออกหลักที่สะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 3 มีโอกาสเดินทางไปจุดผ่อนปรนบ้านนาหว้า อยู่ห่างจากตัวเมืองราว 25 กิโลเมตร เป็นลักษณะของตลาดค้าชายแดน กำหนดเปิดทุกวันอังคารและวันศุกร์ เวลา 08.00 – 16.30 น. แต่ในสถานการณ์จริงราว 15.00 น. ตลาดวายเรียบร้อยแล้ว ซึ่งกำหนดให้ประชาชนชาว สปป.ลาว ที่เข้ามาต้องมีบัตรผ่านแดนชั่วคราว โดยต้องผ่านจุดคัดกรอง ตรวจสอบสัมภาระ ตรวจสอบสิ่งของผิดกฎหมายและสิ่งที่ไม่ได้รับอนุญาต ชำระค่าธรรมเนียม รายละเอียด 20 บาท และรับบัตรประจำตัวผู้ผ่านเข้าออก โดยฝากบัตรผ่านแดนชั่วคราวไว้กับเจ้าหน้าที่ เมื่อจะเดินทางกลับจึงมารับบัตรคืนที่เจ้าหน้าที่ สำหรับเจ้าหน้าที่ที่ดูแลจุดผ่อนปรนดังกล่าวเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ดูแลบริเวณดังกล่าว จากการสอบถามเจ้าหน้าที่ดังกล่าวได้รับทราบว่าประชาชนทั้งสองฝั่ง ส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน สินค้าจากฝั่ง สปป. ลาว ส่วนใหญ่จะเป็นผลิตผลจากท้องถิ่นตามฤดูกาล เครื่องจักสาน ไม้กวาด ถ่าน

มุกดาหาร-สะพานมิตรภาพ

เดินทางกลับมายังด่านตรวจพืช มุกดาหาร ซึ่งที่ทำการตั้งอยู่บริเวณที่ทำการ ของด่านศุลกากรมุกดาหาร โดยเป็นการตรวจ สินค้านำเข้า-ส่งออก บริเวณสะพานมิตรภาพ ไทย-ลาว แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะพานมิตรภาพ) ซึ่งเป็นเมืองทางเศรษฐกิจที่สำคัญของ สปป.ลาว ในเขตลาวตอนกลาง ด่านตรวจพืชมุกดาหาร มี คุณปิยะมาศ บุญทา ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าด่าน การตรวจนำเข้า-ส่งออกตามบทบาทภารกิจของ ด่านตรวจพืช ดำเนินการ ณ จุดเดียว คือ จุด ที่ลานตรวจด่านศุลกากรมุกดาหาร ทางด้าน ผู้ประกอบการนับว่าสะดวกมา โดยแจ้งการ นำเข้า ส่งออกที่สำนักงานของด่าน พนักงาน เจ้าหน้าที่สามารถเดินออกมาตรวจสินค้าได้ บริเวณด้านหน้าสำนักงาน หากพิจารณาพื้นที่ ทำงานในส่วนสำนักงาน จะเห็นว่าพื้นที่มีจำกัด มาก ไม่สามารถตรวจศัตรูพืชเบื้องต้นได้อย่าง มีประสิทธิภาพ อีกทั้งระยะเวลาเปิดด่านที่เริ่ม เวลา 06.00-22.00 น. แสงไฟส่องสว่างและบันได ที่ใช้ป็นขึ้นไปตรวจสอบสินค้ายังมีความไม่เหมาะสม พอสมควร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อ การตรวจสอบ สินค้าได้ นับว่าเป็นข้อจำกัดอีกประการหนึ่ง ไม่นับรวมมาตรฐานการปฏิบัติงานซึ่งควร จะมีการทบทวนให้สอดคล้องตรงกันในสินค้า ชนิดเดียวกันของด่านตรวจพืชทุกด่าน

และขนมปังฝรั่งเศส โดยจะกำหนดบริเวณให้ค้าขายได้เฉพาะใกล้กับ ทำขึ้นลง ซึ่งบรรยากาศการค้าขาย จะมีพ่อค้า-แม่ค้า คนไทย มารอรับซื้อกันทันทีที่ขึ้นขึ้นมาจากท่าและผ่านการตรวจสอบแล้ว หลังจากขายหมดก็จะออกตระเวนซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคกลับไป ดังนั้น การทำงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ด่านตรวจพืช จึงเน้น การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายกักพืช และกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมายพันธุ์พืช เพื่อให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง และผู้เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ตรงกัน และประสานการทำงาน อย่างใกล้ชิด สินค้าบางชนิดยังเป็นสิ่งต้องห้ามตามกฎหมายกักพืช โดยต้องทำความเข้าใจและเผื่อระวังให้ปฏิบัติให้ถูกต้องให้ได้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม อาจจะต้องถึงเวลาทบทวนข้อกำหนด ที่ไม่ได้มีข้อยกเว้นสำหรับรูปแบบการค้าชายแดนที่เป็นอยู่ ทำให้เกิดความล้าสมัยในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในบางประเด็นได้

ในปี 2565 ปริมาณสินค้านำเข้าผ่านด่านตรวจพืช
มุกดาหาร พบว่า มีปริมาณนำเข้ารวม 132,455 ตัน มูลค่า
รวม 837 ล้านบาท สินค้าหลัก ได้แก่ มันเส้น ไม้แปรรูป
กระเทียม และชันยาเรือ ส่วนปริมาณการส่งออกรวม
ประมาณ 1,193,938 ตัน มูลค่ารวม 4,082 ล้านบาท โดย
สินค้าในความรับผิดชอบที่ส่งออกไปจีนผ่านเส้นทาง R9
(มุกดาหาร-สะพานนะเขต-เซโน-แดนสะหวัน-ลาวบาว-
ฮาติน-เถื่อนฮวา-ฮานอย-หลังเซิน-ไห่ยวออีก่วน ระยะทาง
1,583 กิโลเมตร) ได้แก่ ทุเรียน มังคุด และลำไย สินค้าที่
ส่งออกไปเวียดนามที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มะม่วงหิมพานต์
ต้นอินทผลัม และต้นเฟืองฟ้า ส่วนสินค้าที่ส่งออก
ไปสปป.ลาว ได้แก่ ไม้สับ ข้าว และต้นปาล์ม (ปาล์มจีนและ
อินทผลัม) รวมทั้งมีการส่งออกปุ๋ยไปยัง สปป.ลาว รว
50,000 ตัน มูลค่ารวม 970 ล้านบาท

ปัจจุบันด่านตรวจพืชมุกดาหาร ได้รับงบประมาณ
ในการก่อสร้างอาคารสำนักงานพร้อมบ้านพักข้าราชการ
และได้ดำเนินการก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว ตั้งอยู่ห่างจาก
จุดตรวจสินค้า ณ ปัจจุบันออกไปราว 12 กิโลเมตร ซึ่งใน
แง่ของสถานที่ปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ นับว่า
กว้างขวางและมีความเหมาะสม แต่ยังไม่ได้ย้ายสำนักงาน
ออกไปเนื่องจากยังไม่มียกงบประมาณในส่วนอื่น ซึ่งต้องใช้เวลา
อีกพอสมควร แต่ในมุมมองของผู้ประกอบการมีความเห็นว่
ไม่สะดวกเท่าเดิม หากจะย้ายสำนักงานออกไป เพราะต้อง
เดินทางไปติดต่อเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานแห่งใหม่ แล้วกลับมา
ตรวจสินค้าในพื้นที่ที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

การเดินทางการครั้งนี้ ได้มีโอกาสไปเยี่ยมชม
การปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ด่านกักกันพืชของ
แขวงสะหวันนะเขต โดยได้รับการต้อนรับอย่างดียิ่งจาก
คุณอุตตะมะ ไชยาลาด ด่านกักกันพืชของ สปป.ลาว ที่ตั้ง
อยู่จุดผ่านแดนดังกล่าว ทำหน้าที่ในการตรวจสอบความ
ถูกต้องของสินค้าที่นำเข้า ส่งออก ส่วนการตรวจสอบเพื่อ
ออกไปรับรองสุขอนามัยพืช ดำเนินการโดยสำนักงานใน
ตัวเมืองสะหวันนะเขต และการประจำการของพนักงาน
เจ้าหน้าที่จะมีการหมุนเวียนกันทุกปี ไม่ได้อยู่ประจำเป็น
เวลานาน เหมือนด่านตรวจพืชของไทย สินค้าที่เป็นปัจจัย
การผลิตบางส่วนเป็นการนำเข้าไปใช้กับการทำการเกษตร
แบบพันธะสัญญา มีโรงงานน้ำตาลของคนไทยตั้งอยู่ใน
พื้นที่แขวงด้วย จึงมีการนำเข้า-ส่งออกปุ๋ยไปมา สำหรับ
สินค้าเกษตรที่ส่งออกมาไทยเป็นจำนวนมาก คือ มันเส้น
ซึ่งมีพื้นที่ปลูกเป็นจำนวนมาก สินค้าชนิดอื่นมีปริมาณ
ไม่มากนัก โดยจากรูปแบบการปฏิบัติงานและปริมาณงาน
ที่รับผิดชอบด่านกักกันพืชของ สปป.ลาว ณ จุดผ่านแดน
ดังกล่าว จึงมีเจ้าหน้าที่ประจำเพียง 3 คนเท่านั้น

การเดินทางด้วยเส้นทางสายใหม่ เปิด
ประสบการณ์ใหม่ และเปิดมุมมองใหม่ สะท้อนหลาย ๆ
สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไป และโดยส่วนตัวได้เห็นความแตกต่าง
ของการดำเนินการในแต่ละพื้นที่ ที่ประกอบด้วย
บริบทที่แตกต่างกัน แต่สิ่งสำคัญคือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
ต้องยึดมั่นในหลักการของการกักกันพืช และความ
โปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ
ซึ่งจะเป็นหลักประกันความสำเร็จในหน้าที่ของนาย-
ตรวจพืชที่พร้อมต่อการอำนวยความสะดวกทางการค้า
บนหลักการของการกักกันพืช

จะเห็นได้ว่าเส้นทางการค้าที่หลายฝ่ายมองเห็น
โอกาสในการค้าระหว่างตลาดใหญ่เช่นจีน ผ่านด่าน 2
แห่งของไทย คือ **ด่านนครพนม** และ**ด่านมุกดาหาร** มี
จุดหมายปลายทางเดียวกัน คือ **ด่านโหย่วอี้กว่าน** เมือง
หนานหนิง ของจีน ซึ่งหากวัดตามระยะทางจากพรมแดนไทย
เส้นทาง R12 ที่ออกทางด้านนครพนม มีระยะทางสั้นกว่า
500 กิโลเมตร หากเทียบกับเส้นทาง R9 ที่ออกผ่าน
ด่านมุกดาหาร แต่อย่างไรก็ตาม คงต้องมององค์ประกอบ
อีกหลายส่วน ทั้งระยะทางจากแหล่งผลิตมายังด่านทั้งสอง
ความพร้อมของผู้นำเข้า-ส่งออกในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น
ลานจอดรถบรรทุก เครื่องมือ อุปกรณ์ สำนักงานที่วางไว้
ก่อนนั้น ความสะดวกในการดำเนินการ รวมไปถึงระยะเวลา
ที่ใช้ในการเดินทางและการทำพิธีการทางศุลกากรของแต่ละ
เส้นทาง ซึ่งคงต้องมองกันยาว ๆ ว่า เส้นทางใดจะเป็น
เส้นทางที่ถูกเลือกใช้มากที่สุด ในส่วนของพนักงานเจ้าหน้าที่
ที่กำกับดูแลตามบทบาทและความรับผิดชอบ จะต้องเตรียม
ความพร้อมของตนเองทั้งด้านองค์ความรู้ ทักษะต่าง ๆ
ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อม
ต่อการเปลี่ยนแปลงเสมอ

เส้นทางการค้าจะ เปลี่ยนไปเช่นไร หลักการของ การกักกันพืชยังคงเดิม "ตรวจ-ให้-เจอ"

ขอบคุณ : กรมทางหลวง ด่านตรวจพืชนครพนม ด่านตรวจพืช
มุกดาหาร สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร/ข้อมูล)

คำถามที่ถาม

พบกับใหม่ฉบับหน้า
สวัสดี...อีกคน

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวพลีชีพ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

E-mail ang.moac@gmail.com

ฉบับที่ 15 ฉบับที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2566

GAP Monkey Free Plus

ขอเชิญเกษตรกรผู้ปลูกมะพร้าว

เข้าร่วมการตรวจรับรองมาตรฐานการป้องกันการใช้แรงงานลิง
ในการเก็บเกี่ยวมะพร้าวเพื่อการส่งออก

DOA Monkey Free Plus

“เสริมสร้างศักยภาพในการส่งออกสอดคล้องนโยบายการตลาดนำการผลิต”

เกษตรกร โรงรวบรวม ผู้ประกอบการติดต่อสอบถามได้ที่
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรใกล้บ้านท่าน

กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช

สถาบันวิจัยพืชสวน และ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1-8

โทรศัพท์ : 0 2579 2556

ผลิใบ

ก้าวข้ามการวิจัยและ
พัฒนาการเกษตร

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจ การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : ระพีภัทร์ จันทรศรีวงศ์ อังอร ปັນญาทิจ กัสชนกนทน์ หมื่นแจ้ง ศศิญา ปานตัน

บรรณาธิการ : อุดมพร สุพคุณ

กองบรรณาธิการ : อังคนา สุวรรณภูฏ จันทน์ทนต์ จานสุทธา มธุรส วงษ์ภักดิ์ จันระวี จิตรสพาน

ช่างภาพ : กัญญาภาณี ไร่แดง

ช่างศิลป์ : มณฑา แดมเงิน กฤษญา ดาวเรือง

บันทึกข้อมูล : สมจิตต์ ยะลาหะ

จัดส่ง : วิไลวรรณ ศรีพันธ์

สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0 2561 2825 โทรสาร : 0 2579 4406

E-mail : prdoa55@gmail.com

พิมพ์ที่ : ตรีเปิ้ล ศรีโอทีพี โทรศัพท์ : 0 2047 6778